

Περί Τέχνης και Πολιτισμού

ΑΠΟΨΕΙΣ

«Ονειρο θερινής νυκτός»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - Κωστής Κολώτας, Σκηνοθεσία - Εύης Γαβριηλίδης, Σκηνικά - κοστούμια - Νίκος Κουρούσιης, Μουσική - Βάσος Αργυρίδης, Χορογραφίες Clair Merchant - Ανδρέου, Βοηθός σκηνοθέτης - Άλκηστη Παυλίδου. Παιζουν: Φαίδρος Στασίνος, Τζένη Γαϊτανοπούλου, Ανδρέας Μούστρας, Σταύρος Λούρας, Ανδρέας Τσουρής, Σοφία Καλλή, Μαρίνα Μαλένη, Βαρνάβας Κυριαζής, Αννίτα Σαντοριναίου - Κυριαζή, Αντώνης Κατσαρής, Τώνης Φωτιάδης, Δημήτρης Ξύστρας, Σπύρος Σταυρινίδης, Κώστας Δημητρίου, Πάμπος Χαραλάμπους, Κώστας Βήχας.

Η δομή της κωμωδίας του Σαίξπηρ συμπεριέχει τρία πλάνα - το ρομαντικό, το μαγικό και το κωμικό. Το ίδιο και η παράσταση του Εύη Γαβριηλίδη. Πλην όμως στο έργο τα πλάνα αυτά έχουν μεταξύ τους μόνο διαφορά ύφους, ενώ στην παράσταση υπάρχει και μεγάλη διαφορά ποιότητας. Ας αρχίσουμε με το ρομαντικό πλάνο, στο οποίο στα έργα του Σαίξπηρ χωράνε πολλά - την διερεύνηση της φύσης του ερωτικού πάθους όχι - σαν διμερούς σχέσης αλλά σαν κατάσταση ενός ατόμου, σαν εξαντλητικής ασθένειας, σαν μεταμορφωτικού θαύματος, απατηλή ατμόσφαιρα, ατμόσφαιρα του ονείρου, οι περιπτώσεις τεσσάρων ερωτευμένων ψυχών και το σημαντικότερο, η γλυκειά και ειρωνική ερωτική ποίηση ενός ποιητή που πάντα έφερνε φανερά τα σημάδια της ίδιας ασθένειας που έπληξε τους ήρωές του. Στην παράσταση όλα αυτά έχουν υποστεί απλοποίηση από την άποψη του συναισθηματικού περιεχομένου, και από την άποψη της σκηνικής μορφής. Δόθηκε η κατεύθυνση προς τη φυσικότητα και απλότητα στο παίξιμο και στην εξωτερική μορφή των τεσσάρων ερωτευμένων. Οι νεαροί φαίνονται σχεδόν ίδιοι, έτσι που ο Πουκ τους συγχύζει, χύνοντας το μαγικό ελιξύριο στα μάτια τους, είναι απλώς άδεια αγγεία για το ερωτικό πάθος, οι κοπέλες με τα ίδια κοστούμια δεν τραβάνε τους ερωτευμένους με τις διαφορές τους, αλλά υπογραμμίζουν πόσο ασήμαντο είναι το αντικείμενο του έρωτα. Πιστεύω, αυτή είναι η φόρμουλα της σκηνοθετικής και ενδυματολογικής λύσης αυτής της γραμμής, η οποία όμως δεν λειτούργησε στη σκηνή.

Προσωπικά μου φάνηκε σαν μια γεωμετρική απόδοση ενός πλούσιου αναγεννησιακού έργου. Το σαιπηρικό κράμα ειρωνείας και τρυφερότητας, ρητορικής και θλίψης είχε κάπως ισοπεδωθεί. Η γυμνή (τουλάχιστον στο επίπεδο της ανθρώπινης φιγούρας - τα πάντα ήταν πιο ψηλά) σκηνή του Ν. Κουρούσιη τα γυμναστικά παιγνίδια για τέσσερις φαίνονταν σαν αποτέλεσμα σκηνοθετικής αδιαφορίας σ' αυτό το πλάνο. Οι δύο άντρες, και οι δύο εξαιρετικοί ηθοποιοί (Σ. Λούρας και Α. Τσουρής) απαντούσαν και αυτοί με αδιαφορία στο προτεινόμενο σχέδιο των ρόλων τους. Οι δύο κοπέλλες (Σ. Καλλή και Μ. Μαλένη) με ζήλο και κατά λέξη ακολουθούσαν τη κατεύθυνση προς την απλότητα και τη φυσικότητα και απείχαν πάρα πολύ από την ατμόσφαιρα του ερωτικού ονείρου. Το βασιλικό ζεύγος (Φ. Στασίνος και Τζ. Γαϊτανοπούλου) και ο «ευγενής πατήρ» (Α. Μούστρας) χωρίς την αναμενόμενη από τον Ε. Γαβριηλίδη δόση ειρωνείας.

Η ειρωνεία του όμως δεσπόζει στο δεύτερο, μαγικό πλάνο του έργου. Η φιγούρα του ορτινάντσα του Όμπερον (Τ. Φωτιάδης) και το μπαρ του - πολύ χαρακτηριστικό δείγμα σκηνοθετικής γραμμής του Γαβριηλίδη. Η γραμμή αυτή διακόπτεται πάλι με την ανεξήγητη απλούστευση στις μορφές των μικρών ξωτικών. Είναι παράξενο πώς έτυχε το έργο αυτό να μην αποτελέσει πειρασμό και πρόκληση για τη φαντασία του σκηνογράφου, της χορογράφου (Cl. Merchant - Ανδρέου) και του συνθέτη (Β. Αργυρίδης) της παράστασης. Πώς έτυχε μια παράσταση σαν κι αυτή που θα πρέπει νάναι «φοδραρισμένη» με τη μουσική «σιωπά» μουσικώς για τόσο μεγάλα διαστήματα, σκηνικού χρόνου;

Εδώ όμως εμφανίζεται το αληθινό βασιλικό ζεύγος της παράστασης και έρχεται η ώρα να περάσουμε στα κομπλιμέντα. Ο Β. Κυριαζής (Όμπερον) και η Α. Σαντοριναίου - Κυριαζή (Τιτάνια) επιδεικνυαν ερμηνείες πολυτελείας (δεν βρίσκω λέξη που να ταίριαζε περισσότερο), που σημαίνει άνεση, κομψότητα, ευγένεια και υψηλός επαγγελματισμός. Λυπάμαι μόνο για το κρυμμένο πρόσωπο του Κυριαζή. Σίγουρα θα έκφραζε με το πρόσωπο του, ότι προσπάθησε να δώσει σ' αυτή τη μορφή ο συγγραφέας - την υπεροψία του θύτη που μοιράζει αυθαίρετα το ερωτικό πάθος στα θύματά του. (Εκτός αν τα μαύρα του γυαλιά προστάτευαν τα μάτια του από το χυμό του ερωτικού λουλουδιού - τέτοιες λεπτομέρειες - υπαινιγμοί στολίζουν τις σκηνοθεσίες).

Ο Πουκ εκεί που τον περιμέναμε λαμπρό (τέτοιος ρόλος συν τέτοιος ηθοποιός - Α. Κατσαρής εβγηκε απλώς καλός) το ερωτικό παιγνίδισμα ο Ε. Γαβριηλίδης και ο Ν. Κουρούσιης, το έδωσαν σαν παιδαριόστικα φερσίματα - Ski-board, παντελονάκι με τιράντες και γιατί το κοστούμι του να μοιάζει με τα κοστούμια των μαρτύρων;

Κάναμε κάτι αντίθετο με το ότι έκανε ο σκηνοθέτης στην παράσταση. Δώσαμε πολλή προσοχή στα πρώτα δύο πλάνα, ενώ ο σκηνοθέτης συγκεντρώθηκε στο τρίτο - το κωμικό. Κι εκεί γεννήθηκε ένα αριστούργημα. Η παράσταση του «Πυράμου και της Θιάρβης» και εμένα πάει απ' ευθείας σε εκείνη την «γκάλα-παράσταση», που ετοιμάζει ο ΘΟΚ για τα εικοσάχρονα του και που θα αποτελείται από τις μεγαλύτερες του επιτυχίες. Το παίξιμο των έξι κωμικών μαστόρων είναι λαμπρό. Η εφευρετικότητα του Εύη Γαβριηλίδη στις κωμικές λεπτομέρειες είναι απίθανη. Το τρίτο βασιλικό ζεύγος της παράστασης/Σ. Σταυρινίδης και ο Κ. Δημητρίου) είναι σκετς απόλαυση. Ακόμα μια φορά μας παραδίδουν τα διαπιστευτήρια των πολύ καλών ηθοποιών ο Κ. Βήχας, Τ. Μουαίμης και Δ. Ξύστρας. Ο Π. Χαραλάμπους πολύ στη θέση του στο ρόλο του λιονταριού. Το δυνατό φινάλε κάπως επισκιάζει τις ατέλειες των πολλών πλάνων.

N. ΜΟΛΕΣΚΗ